

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla felperesnek, dr. Tomszer Miklós ügygondnok (BP-I. 302. sz. Ügyvédi Iroda Aliroda által képviselt (ismeretlen helyen tartózkodó, utolsó ismert lakóhelye) alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 9. napján kelt 28.P.25.096/2007/16. számú ítélete ellen, az alperes részéről 19. és 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperes ügygondnokának, dr. Tomszer Miklós ügyvédnek - az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított 48.000 (Negyvennyolcezer) Ft-on felül - 15 napon belül fizessen meg 450.000 Ft (Négyszázötvenezer) forint együttes első és másodfokú ügygondnoki díjat, valamint az állam javára külön felhívásra 1.560.000 Ft (Egymillió-ötszázhatvanezer) forint együttes első és másodfokú illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Felperes keresetében 13.000.000 Ft tőke és ennek 2006. december 20. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest tartozáselismerés, illetve kölcsön jogcímén. Kérelme indokául előadta, hogy az alperessel 2006. június 30. napján - ügyvéd előtt - írásban megállapodott abban, hogy kölcsönad az alperesnek 13.000.000 Ft-ot, míg az alperes vállalja, hogy a III. ker. hrsz-ú és a felperes tulajdonát képező telekre felvett hitelt a KK. közjegyző előtt ügyszámú 2006. június 20. napján aláírt szerződés alapján, az abban megjelölt törlesztő részleteket a futamidő végéig - 2006. augusztus 1. napjától kezdődően 240 hónapig - fizeti. A felperes állítása szerint az alperes a perbeli szerződésben vállalt kötelezettségének

nem tett eleget, ezért a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés a hitelező részéről felmondásra került.

Az ismeretlen helyen tartózkodó alperes kirendelt ügygondnoka a kereset elutasítását kérte, vitatva a követelés jogalapját és összepszerűségét. Álláspontja szerint a tartozáselismerő nyilatkozat az ügyvédi ellenjegyzés szabálytalansága miatt nem teljes bizonyító erejű magánokirati formában készült. Kétségbe vonta az okiraton szereplő alperesi aláírás valódiságát és tagadta az abban foglalt pénzösszeg felperestől történő átvételét. Érvélese szerint amennyiben a bíróság az okiratot érvényesnek tekinti, a kölcsön még nem járt le, a felperes azt nem mondta fel, illetve azonnali hatállyal felmondásnak nincs helye.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 13.000.000 Ft tőkét, ennek 2007. április 16. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 53.150 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság dr. Tomszer Miklós ügygondnoki díját 48.000 Ft-ban állapította meg és rendelkezett az ügygondnoki díj kifizetéséről is. Kötelezte az alperest 780.000 Ft illeték megfizetésére az állam javára, külön felhívásra.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján mérlegelte a perbeli bizonyítékokat és arra a ténybeli és jogi következtetésre jutott, hogy bizonyítottan alperes által aláírt nem teljes bizonyító erejű magánokirat nem tekintendő a Ptk. 242. §-ában foglalt tartozáselismerő nyilatkozatnak. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ezen okirat a Ptk. 523. § (1) bekezdésében szabályozott kölcsönszerződés ismérveinek sem felelt meg, mivel a pénz átadás nem bizonyított. Figyelemmel volt azonban arra, hogy az okiratot aláíró és azt bélyegzőjével ellátó ügyvéd tanúvallomása szerint az általa készített megállapodás a felek közös akaratának megfelelt, ezért az okiratba foglalt alperesi nyilatkozatot az elsőfokú bíróság a Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint értelmezte és megállapította, hogy az alperes 13.000.000 Ft megfizetését vállalta a felperesnek abban az esetben, ha a pénzintézet részére a futamidő végéig törlesztési kötelezettségét nem teljesíti. Az ítélet indokai szerint tehát a felperes a szerződés teljesítését a Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján követelhetette, mivel igazolta, hogy az alperes a vállalt fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Mivel a felperes a perindítás előtt nem hívta fel az alperest a teljesítésre, így a bíróság az igényérvényesítés időpontjától, tehát a követelés bíróság előtt történő érvényesítésének időpontjától kötelezte az alperest kamat megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezéssel élt, melyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, miszerint az okirat nem felel meg a tartozáselismerés szabályainak, továbbá helyesen állapította meg azt is, hogy a felek között kölcsönszerződés sem jött létre, mivel az eljárás során nem nyert bizonyítást az sem, hogy a pénzösszeget a felperes az alperes rendelkezésére

bocsátotta. Kiemelte, hogy a pénz átvételéről - a szerződésben foglaltakkal ellentétben - közjegyzői okirat nem készült. Az alperesi álláspont szerint nem bizonyított a 13.000.000 Ft átvétele, tehát a visszafizetési feltételek sem állnak fenn, ezért az alperest fizetésre kötelezni nem lehet.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hivatkozása szerint az alperes saját elhatározásából, önálló kezdeményezésére tette meg a perbeli nyilatkozatot, mert a pénzösszeg részéről átvételre került. Hangsúlyozta, hogy a perben meghallgatott b. ügyvéd is úgy nyilatkozott, hogy korábban személyesen ismerte az alperest, több ilyen okiratot hitelesített részére. Kiemelte, hogy a pénz átvételét bizonyítja, miszerint az adós alperes a szerződés megkötését követően fizette a számú közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján vállalt tartozást. Álláspontja szerint mindez igazolja, hogy az alperes az okiratban foglalt összeget átvette.

A fellebbezés alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a rendelkezésre álló iratokból arra a megállapításra jutott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével részben tévesen állapította meg, ezáltal a felperes keresete tárgyában megállapított tényállása alaptalan és abból levont jogkövetkeztetése is téves.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A fenti jogszabályból következően a bíróság mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékoknak és a felek valamint a per egyéb résztvevői magatartásának egybevetésére és maguk összességében való értékelésére. Mindezekből következtetés útján alakul ki a bíróság benső meggyőződése arról, hogy az ügyre vonatkozó tények valóságok, illetőleg bizonyítottak-e. A Legfelsőbb Bíróság és a Fővárosi Ítéltábla ezzel megegyező ítélkezési gyakorlata értelmében a másodfokú eljárás keretében a bizonyítékok felülmérlegelésére akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, illetőleg okszerűtlen következtetéseket vagy logikai ellentmondást tartalmaz.

Az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás adatainak összevetése és mérlegelése alapján a Fővárosi Ítéltábla szerint nem bizonyított, hogy a felek között létrejött teljes bizonyító erejű magánokiratba [Pp. 196. § (1) bekezdés e) pont] foglalt „tartozáselismerő nyilatkozat” alapján a felperes az alperes részére átadott 13.000.000 forintot és azt az alperes visszafizetni köteles. A Fővárosi Ítéltábla a Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján értelmezte a perbeli okiratot, a felek feltehető akaratát, ezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az tartalma szerint csupán egy ideiglenes megállapodásnak, későbbi kölcsön folyósítására tett ígervénynek minősül. Kiemelésre szorult, hogy az okirat nem tartalmazza, miszerint a kölcsönösszeg a felperes részéről átadásra, illetve az alperes részéről átvételre

került. A szerződés szövege szerint a felperes 13.000.000 Ft „kölcsonnt nyújt” az alperes részére, mely összeg visszafizetési feltételeit az alábbiakban határozták meg: az alperes vállalja, hogy a KK. közjegyző előtt ügyszámon 2006. június 20. napján aláírt szerződés alapján a havi törlesztő összeget a futamidő végéig fizeti. A felek rögzítették azt is, hogy közjegyzői okiratba kívánják foglalni megállapodásuk tartalmát, mely az adós nem fizetése esetén azonnal végrehajtható az adós vagyontárgyain. A szerződést ellenjegyző b. ügyvéd előadta: az előszerződés megkötésekor pénz átadásra nem emlékszik és arról sem tudott nyilatkozni, hogy ez a felek között szóba került-e (16. jegyzőkönyv 2. oldal). Ezen nyilatkozattal szemben a felperes az eljárás során csupán állította, hogy a szerződésben foglalt 13.000.000 Ft az alperes részére átadásra került, de ezt meggyőzően semmivel sem bizonyította. A felperes az általa kibocsátani kért fizetési meghagyásban előadta, hogy a „tartozáselismerő nyilatkozatban” vállalt részletfizetési kötelezettségének az alperes egy esetben sem tett eleget és hasonlóan nyilatkozott a 9. számú jegyzőkönyvben is. A fellebbezési ellenkérelmében (Pf/3) azonban már azt állította - de nem bizonyította -, hogy az alperes egy darabig fizette a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés szerinti részleteket. Tény, hogy a perbeli okirat aláírását követően a felperesi tartozás fizetése néhány hónapig még folyamatos volt, azonban arra nem merült fel meggyőző bizonyíték, hogy a törlesztő részleteket a kölcsönre tekintettel az alperes fizette volna. Mivel az idézett ellentétes felperesi nyilatkozatokra tekintettel a felperes szavahihetősége megdőlt, a másodfokú bíróság - egyéb bizonyíték hiányában - nem fogadta el a felperesnek a kölcsönösszeg átadására vonatkozó állítását. A kereset alapjául szolgáló nyilatkozat előzetes megállapodás voltát bizonyítja az a körülmény is, miszerint a felek ezen okirat végleges tartalmát külön közjegyzői okiratba kívánták foglalni, azonban erre már nem került sor. Ebből tehát egyértelműen arra lehet következtetni, hogy a tervbe vett végleges, a felek akaratának mindenben megfelelő szerződés nem jött létre.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli kereset alapjául szolgáló okirat nem tekinthető sem tartozáselismerő nyilatkozatnak [Ptk. 242. § (1) bekezdés], sem pedig kölcsönszerződésnek [Ptk. 523. § (1) bekezdés]. Nem nyert bizonyítást, hogy az okiratba foglalt pénzösszeg átadásra került volna az alperes részére, így az alperesnek fizetési kötelezettsége sem áll fenn a felperes felé. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, míg fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a kifejtett indokai alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az alperesi ügygondnok munkadíja, valamint a le nem rótt kereseti és fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, az utóbbiaknak az állam javára külön felhívásra a 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2009. március 3.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke
. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó sk.
bíró

A kiadmány hiteléül: